

occur. The author suggests that behind this three-time division of goddesses three «generations» of primitive deities can hide, i.e. primitive theogony, signs of which can be traced in a fairy tale and mythology.

Novelty. The author gives his original interpretation of the goddesses triplet in symbolism and ornaments, and also explores the phenomenon of the triple tripling of goddesses, in which he sees primitive theogony.

The practical significance. The study reveals the possible myth-making logic. It can be used in the study of the common roots of human culture.

Key words: goddesses' triplet in symbolism and ornaments, triple tripling of goddesses.

Надійшла до редакції 6.05.2022 р.

УДК 008:141]:168

РІЗНОВИДИ МАГІЧНОГО ТРАНСГУМАНІЗМУ : ВІД ШАМАНІЗМУ ДО ТЕХНОМАГІЇ

Гоц Людмила Сергіївна – кандидат культурології, доцент,
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ

<https://orcid.org/0000-0001-5832-2406>

DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi40.538>

milahobotya93@gmail.com

Попри часті заяви трансгуманістів про абсолютну раціональність, науковість своїх ідей та ідеології, дослідники справедливо відзначають міфологічні, релігійні, магічні коріння й складові сучасних трансгуманістичних учень. Магічний світогляд та трансгуманізм мають спільні архетипові витоки й мету. Статтю присвячено класифікації різновидів магічного трансгуманізму у синхронно-діахронному вимірі культури. Розроблено цілісну типологію та періодизацію магічного трансгуманізму та відповідні дефініції. Типологію трансгуманізму на основі найбільш відомих магічних напрямів надано в історико-логічній послідовності виникнення цих типів: шаманський транс гуманізм (Т), езотеричний Т, теургічний Т, алхімічний Т, кабалістичний Т, окультний Т, техномагічний Т. Усі, крім останньої форми можна визначити як сакральний, ідеалістичний трансгуманізм. Техномагічний Т є доволі новим феноменом, що виникає у ХХ ст. і існує на перетині сакрального і секулярного, матеріалістичного трансгуманізму. Зазначені різновиди утворюють гібридні форми і співіснують у часі паралельно.

Ключові слова: культура, трансгуманізм, магія, техномагія, класифікація, методологія, визначення, міфотехносцієнтизм, дефініція.

Постановка проблеми, її актуальність. Колись магія стала матір'ю науки, проте це не означає що сучасні наукові і навіть сцієнтистські ідеї більше не пов'язані з магічним мисленням. Трансгуманісти нерідко використовують термінологію магіко-релігійного змісту типу New Age, що вказує на наявність «подвійного коду» трансгуманізму – одночасно наукового і міфологічного. Ю. Хвастунова справедливо зазначає, що основні ідеї сучасного транс гуманізму, пов'язані як із магіко-релігійною доктриною New Age, «яка в сучасному суспільстві набула рис масового окультизму (популяризація ідей окультизму за допомогою синтезу високих технологій і старих окультних уявлень) через теорію надлюдини / транслюдини» [7; 207]. Зазначена діалектика магічного та наукового вказує на необхідність ретельного вивчення витоків та різних форм трансгуманізму, специфіки міфотехносцієнтистського мислення, а також пов'язаних із цим культурних перспектив та ризиків.

Останні дослідження та публікації. Ідеї семантичної близькості науки і магії зустрічаються у роботах зарубіжних учених [4], В. Стекланнікова [5], Е. Девіса [3]. Тема взаємозв'язку трансгуманізму та магії періодично підіймається в Інтернет-мережі та публіцистиці – Дж. Аджит [9], проте вона мало розроблена у сучасній науці. У контексті шаманізму її торкається М. Теннісон [15; 65, 71], у контексті магії, алхімії – Л. Гоц [1, 2], К. Курмо [13; 15]; магіко-релігійного дискурсу – Ю. Хвастунова [7]. *Методологія* дослідження в рамках культурології базується на концептах Нової магічної епохи [4], магії як підсвідомого технології [3], «неоміфології», «вторинної міфології» [8]. Застосовано структурний та історико-культурний підхід, а також якісні методи: концептуальний, термінологічний, порівняльний аналіз, типологізація. *Мета* статті – класифікувати магічний трансгуманізм на основі найбільш знаних магічних течій, розглянувши його в широкому культурному контексті.

Виклад матеріалу дослідження. Трансгуманістичні інтенції проявляються у різних конкретно історичних формах світогляду. Визначимо *магічний трансгуманізм* (magical transhumanism) як прагнення людини до радикального подолання встановлених природою обмежень її можливостей за допомогою магічних практик. Запропонуємо можливу класифікацію магічного трансгуманізму на основі найвідоміших магічних напрямів, не претендуючи на вичерпний їх перелік (див. таблицю 1). Необхідно відзначити, що концептуалізація магіко-релігійних практик часто утруднена, а визначення дискусійні. Не вдаючись до

термінологічної полеміки, представимо авторські дефініції, засновані на широкій науковій традиції вивчення магічних практик [16].

Однією з найдавніших форм магічних практик є шаманізм. *Шаманізм* – це загальна назва магічних транскових практик, зумовлених упевненістю у можливості посередництва між людьми та духами; існує від архайки до сьогодення [1; 122]. Прояви трансгуманізму в рамках шаманізму логічно називати «*шаманський трансгуманізм*» (англ. shamanic transhumanism) [термінологія автора]. Тема взаємозв'язку трансгуманізму та шаманізму періодично обговорюється в Інтернет-мережах та публіцистиці [11], проте вона практично не розроблена в сучасній науці. Її торкається М. Теннісон у дисертації «Інтегральний трансгуманізм: цілісний стрибок вперед» [15; 65, 71], позначаючи шаманізм як трансгресивну, трансперсональну технологію (таку, що передбачає вихід за рамки фізичного тіла і своєї особистості) кардинального розширення можливостей людини за допомогою посилення вже відомих та розкриття прихованих здібностей [15; 65].

Езотеризм є магіко-релігійним феноменом, який історично акцентував недоступність таємних знань про трансцендентне для непосвячених; віра в езотеризмі може відігравати відчутне значення, а конкретний практичний результат – мінімальне. При цьому певні «еталонні», правильні стани свідомості в езотеризмі є первинними стосовно «психодуховних практик», які грають вторинну роль. На думку багатьох авторитетних учених езотеризм існує від давнини до сьогодення [16; 336–341]. Прояви трансгуманізму в рамках езотеризму логічно називати «*езотеричний трансгуманізм*» (esoteric transhumanism) [термінологія автора]. У науковому виданні цей термін вперше застосовано та обґрунтовано у статті автора [2]. У 2021 р. він згадується у вільному онлайн-словнику: «Езотеричний трансгуманізм, в скороченні Esoh+...» [12]. «Esoh+» утворено від слів «esoteric» та міжнародного символу трансгуманізму «h+» (humanity+).

Теургія – магічна практика закликати нелюдських суб'єктів (богів, ангелів etc.) із метою отримання від них допомоги, знань чи матеріальних благ. Теургія здійснюється за допомогою комплексу ритуальних дій та різних молитовних формул. Суть трансгуманістичних практик у теургії полягає у прагненні безпосереднього, візіонерського спілкування з нематеріальними істотами, а часом і трансцендентне злиття, ототожнення з ними; практика відома з часів Стародавнього світу до сьогодення. Прояви трансгуманізму у межах теургії логічно називати «*теургічний трансгуманізм*» (theurgical transhumanism) [термінологія автора].

Алхімія – а) це загальна назва магічних практик і систем трансформації людини, заснованих на метафорі хімічних перетворень елементів, а також б) спроби отримання дорогоцінних речовин, що мають дивовижні фізичні та метафізичні властивості; існує з часів Стародавнього світу до сьогодення. Прояви трансгуманізму в рамках алхімії логічно називати «*алхімічний трансгуманізм*» (alchemical transhumanism) [визначення і термінологія автора].

Про взаємозв'язок трансгуманізму та алхімії пише відомий теоретик та практик трансгуманізму, засновник однойменного руху Макс Мор: «ми можемо легко вважати європейських алхіміків тринадцятого-вісімнадцятого століть прото-трансгуманістами. Їх пошук Філософського Камня або Еліксиру Життя виглядає як пошук чарівної форми технології, здатної перетворювати елементи, виліковувати всі хвороби та дарувати безсмертя» [14; 9]. Н. Бостром пише про алхімію як одну з численних і різноманітних традицій, у якій надія на надприродне *постлюдське* існування має першорядне значення [10; 52]. Як трансгресивна трансгуманістична практика алхімія розглянута на прикладі роману Г. Майрінка «Голем» [2]. К. Курмо наголошує: «Трансгуманізм можна розглядати як продовження алхімічного проєкту в двадцять першому столітті. Сучасна наука додала нові інструменти для реалізації мети алхімічного вдосконалення» [12; 15]. Також дана тема періодично обговорюється в Інтернет-мережах та публіцистиці.

Каббала – магіко-релігійна течія в іудаїзмі, що спирається на таємне знання, яке міститься в божественному одкровенні Тори; існує з XII ст. й до нині. Прояви трансгуманізму в рамках каббали логічно називати «*каббалістичний трансгуманізм*» (cabalistic transhumanism) [визначення і термінологія автора]. Суть трансгуманістичних практик у каббалі полягає у досягненні якостей Бога-Творця з використанням молитовних та магічних технік. Зокрема, широку популярність здобула практика створення Голема – штучної людини, нібито оживленої за допомогою магії [2].

Окультизм (від лат. occultus – таємний, потаємний) – загальна назва наукоподібної західноєвропейської магічної теорії та практики XVIII – XX ст., у яких термін «окультизм» використовувався як самоназва; течія поширена й досі. Окультизм, насамперед, спрямований на досягнення конкретних практичних й матеріальних результатів через звернення до трансцендентного світу, духів. У сучасному академічному вжитку цей термін зазвичай використовується саме в такому значенні. У розширеній науковій інтерпретації він деколи використовується як синонімічний езотеризму, а в повсякденному трактуванні – як синонім будь-якої магічної практики [16; 884–889]. Прояви трансгуманізму в рамках окультизму логічно називати «*окультичний трансгуманізм*» (англ. occult transhumanism) [Термінологія автора].

У своїх традиційних формах усі описані вище течії відносяться до сакрального, ідеалістичного трансгуманізму.

Техномагія чи *Магітек* (technomagic, magitech чи magitek) як поняття виникає у жанрі фантастика і навіть стає її важливим елементом. Наприклад, орден техномагів – вигадана таємна організація у творчості Дж. Майкла Стражинські та Ніка Перумова, яка використовує технологічні імплантати, вбудовані в тіло людини для досягнення магічних здібностей. У фантастиці техномагія – це синтез технології з магією чи магічною «наукою», до якої застосовуються критерії науковості (перевірюваність, повторюваність, фальсифікованість) та принципи масового промислового виробництва.

Проте техномагія існує і як реальний феномен у найрізноманітніших магічних відгалуженнях, наприклад, у Школі магії Атлантида [7]. Прикладом можуть бути комп'ютерні програми та складні пристрої, створені для активізації певних заклинань. Створимо визначення: Техномагія – загальна назва магічних практик, для яких характерний синтез магії та технології (як механіки, так і high tech).

Прояви трансгуманізму в рамках техномагії логічно називати «*техномагічний трансгуманізм*» (technomagic T., magitech T. або magitek T.), [термінологія автора]. Техномагічний T. передбачає прагнення людини до радикального подолання встановлених природою обмежень її можливостей за допомогою синтезу магії та технологій. Він є відносно новим феноменом, що виникає у XX ст. і одночасно належить як до сакрального, так і секулярного, матеріалістичного трансгуманізму. Цей факт, як і поширеність виразів Science Wizard (Чарівник науки) та Techno Wizard (Техно-чарівник), кібермагія, техногнозис etc. вкотре підкреслює спільність магії й науки на рівні архетипів.

Таблиця 1. Типологія магічного трансгуманізму за приналежністю до магічної течії

від премодерну до XXI ст. САКРАЛЬНИЙ, ІДЕАЛІСТИЧНИЙ ТРАНСГУМАНІЗМ (англ. sacral transhumanism, idealistic transhumanism)	
Термін «магія» використовується як парасольковий для багатьох магічних практик; • <i>Магічний трансгуманізм</i> (magical transhumanism) – інтенції людини до радикального подолання встановлених природою обмежень її можливостей за допомогою магічних практик.	
різновиди магічного трансгуманізму	
• <i>Шаманський T.</i> (shamanic T.), існує від архаїки до сучасності;	
• <i>Езотеричний T.</i> (esoteric T., Esot+), зі Стародавнього світу до сьогодення;	
• <i>Теургічний T.</i> (theurgical T.), зі Стародавнього світу до сьогодення;	
• <i>Алхімічний T.</i> (alchemical T.), зі Стародавнього світу до сьогодення;	
• <i>Кабалістичний T.</i> (cabalistic T.), із XII ст. до сьогодення;	
• <i>Окультичний T.</i> (occult T.), із кінця XVIII ст. до сучасності;	
↓	
• <i>Техномагічний T.</i> (technomagic T., magitech T. или magitek T.), із XX ст.	
↑	
XX – XXI ст. СЕКУЛЯРНИЙ, МАТЕРІАЛІСТИЧНИЙ ТРАНСГУМАНІЗМ (secular transhumanism, materialistic transhumanism)	

У дослідницьких цілях можна виділити й інші різновиди магічного T., проте докладний розгляд термінів у цій статті неможливий через її обмежений об'єм. У таблиці послідовність виникнення різних форм магічного T. відображає загальні історичні закономірності та дещо умовна. Зазначені різновиди можуть з'єднуватися у гібридні форми і нині співіснують паралельно у часі. Запропонована типологія магічного T., здійснена за належністю до магічного течії в перспективі може бути органічно доповнена іншими класифікаціями, виконаних на інших підставах.

Висновки. Аналіз різновидів магічного трансгуманізму у широкій історичній перспективі надав можливість розробити типологію та періодизацію магічного трансгуманізму й розробити відповідні дефініції. Шаманський T., езотеричний T., теургічний T., алхімічний T., кабалістичний T., окультичний T., техномагічний T., що виникли у різні історичні періоди, на сьогодні співіснують і утворюють нові гібридні форми. Всі, крім останньої форми T. можна маркувати як сакральний, ідеалістичний трансгуманізм. Техномагічний T. є доволі новим феноменом, що виникає у XX ст. і існує на перетині сакрального і секулярного, матеріалістичного трансгуманізму. Особливістю культурної ситуації XX – XXI ст. є те, що інтерес до магії у масовій культурі супроводжується високим рівнем наукових технологій. Симптоматичним явищем сучасності можна вважати процес інтеграції магічної й технічної реальностей, адже й в сучасній магічній практиці (яка лише в окремих проявах є традиційною й консервативною) спостерігається зростання технократії. Технологічний анімізм й зростання

іраціональної складової культури, що став помітною особливістю свідомості в контексті розвитку трансгуманістичних рухів доби high-tech, становлять *перспективи подальших досліджень*.

Список використаної літератури

1. Гоц Л. С. Репрезентація магії в сучасній медіакulturі : дис. канд. культурології / Харк. держ. акад. культури. Харків, 2014. 246 с.
2. Гоц Л. С. Трансгуманістична міфологема у романі Г. Майрінка «Голем»: від алхімії до психоаналізу. *Вісник Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журн. 2020. № 4. С. 3–10.
3. Дэвис Э. *Техногнозис: миф, магия и мистицизм в информационную эпоху*. Кормильцев С. Екатеринбург : Ультра. Культура, 2008. 428 с.
4. Ионин Л. Г. (ред). *Постмодерн: новая магическая эпоха*. Сб. ст. Харьков. 2002. 247 с.
5. Стекланников В. Ю. Магический Ренессанс: феномен магии в современной культуре. *Известия вузов. Северо-Кавказский регион*. Серия: Общественные науки. Ростов-на-Дону: Южный федеральный ун-т, 2007. С. 38–41.
6. Хвастунова Ю. В. Религиозный аспект трансгуманизма в свете популяризации движения в современном обществе. *Манускрипт*. 2019. Т. 12. № 11. С. 207-210. DOI 10.30853/manuscript.2019.11.39.
7. Техномагия. *Энциклопедия Школы Магии «Атлантида»*. URL: <http://atlantida.wiki/%D0%A2%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D0%B8%D1%8F> (дата звернення: 22.02.2022).
8. Щедрін А. Т. Культурологічно-релігійознавчі виміри «вторинної» міфотворчості : дис... д-ра культурології: 26.00.01 / Харк. держ. акад. культури. Харків. 2008. 440 с.
9. Ajit J. *Meditation in the Age of Facebook and Twitter – From Shamanism to Transhumanism*. London: Future Text, 2012. 234 p.
10. Bostrom N. Why I Want to be a Posthuman. *The Transhumanist Reader: Classical and Contemporary Essays on the Science, Technology, and Philosophy of the Human Future*. Editor : More, Max, 2013. P. 28–54.
11. Chandler K. M. *Meditation in the Age of Facebook and Twitter – From Shamanism to Transhumanism*, 2012. 234 p.
12. Esoteric Transhumanism. *Urban dictionary*, 2021. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Esoteric%20Transhumanism> (дата звернення: 22.02.2022).
13. Kurmo K. Technology Creating a New Human: The Alchemical Roots of Transhumanist Ideas. *Folklore : Electronic Journal of Folklore*, 2021. 81. P. 15-32.
14. More M. The Philosophy of Transhumanism. *The Transhumanist Reader: Classical and Contemporary Essays on the Science, Technology, and Philosophy of the Human Future*. Editor : More, Max, 2013. P. 3–17.
15. Tennison M. *Integral Transhumanism: The Holistic Leap Forward*. Winston-Salem, North Carolina, 2010. 85 p.
16. Wouter J. H. (ed.) *Dictionary of Gnosis & Western Esotericism*-Brill Academic Publishers, 2006. 1228 p.

References

1. Hots L. S. *Reprezentatsiia mahii v suchasni mediakulturi* : dys. kand. kulturolohii. Kharkivska derzhavna akadmiia kultury. Kharkiv, 2014. 246 s.
2. Hots L. S. Transhumanistychna mifolohema u romani H. Mairinka «Holem»: vid alkhimii do psykhoanalizu. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv* : nauk. zhurnal. 2020. № 4. S. 3–10.
3. Дэвис Э. *Tekhnognozys: myf, mahyia y mystytsyzm v ynformatsyonnuu epokhu*. Kormyltsev S. (Perevod). Ekaterynburh: Ultra. Kultura, 2008. 428 s.
4. Yonyn L. H. (red). *Postmodern: novaia mahycheskaia epokha*. Sb. statei. Kharkov. 2002. 247 s.
5. Stekliannykov V. Iu. Mahycheskyi Renessans: fenomen mahyy v sovremennoi kulture. *Yzvestyia vuzov. Severo-Kavkazskiy rehyon*. Seryia: Obshchestvennye nauky. Rostov-na-Donu: Yuzhnyi federalnyi unyversytet, 2007. S. 38–41.
6. Khvastunova Yu. V. Relyhyoznyi aspekt transhumanyzma v svete populiaryzatsyy dvyzheniya v sovremennom obshchestve. *Manuskrypt*. 2019. T. 12. № 11. S. 207-210. DOI 10.30853/manuscript.2019.11.39.
7. Tekhnomahyia. *Entsyklopedyia Shkoly Mahyy «Atlantyda»*. URL: <http://atlantida.wiki/%D0%A2%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D0%B8%D1%8F> (na russkom).
8. Shchedrin A. T. *Kulturolohichno-relihiieznachchi vymiry «vtoryynnoi» mifotvorchosti*: dys... d-ra kulturolohii: 26.00.01; Kharkivska derzh. akademiia kultury. Kharkiv. 2008. 440 s.
9. Ajit J. *Meditation in the Age of Facebook and Twitter – From Shamanism to Transhumanism*. London : Future Text, 2012. 234 p.
10. Bostrom N. Why I Want to be a Posthuman. *The Transhumanist Reader: Classical and Contemporary Essays on the Science, Technology, and Philosophy of the Human Future*. Editor : More, Max, 2013. P. 28–54.
11. Chandler K.M. *Meditation in the Age of Facebook and Twitter – From Shamanism to Transhumanism*, 2012. 234 p.
12. Esoteric Transhumanism. *Urban dictionary*, 2021. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Esoteric%20Transhumanism> (дата звернення: 22.02.2022).
13. Kurmo K. Technology Creating a New Human: The Alchemical Roots of Transhumanist Ideas. *Folklore: Electronic Journal of Folklore*, 2021. 81. P. 15-32.
14. More M. The Philosophy of Transhumanism. *The Transhumanist Reader: Classical and Contemporary Essays on the Science, Technology, and Philosophy of the Human Future*. Editor : More, Max, 2013. P. 3–17.

15. Tennison M. *Integral Transhumanism: The Holistic Leap Forward*. Winston-Salem, North Carolina, 2010. 85 p.
16. Wouter J. H. (ed.) *Dictionary of Gnosis & Western Esotericism*-Brill Academic Publishers, 2006. 1228 p.

TYPES OF MAGICAL TRANSHUMANISM : FROM SHAMANISM TO TECHNOMAGIC

Gotz Lyudmila – Ph.D in Cultural Studies, Associate Professor,
National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts, Kyiv

Contrary to the frequent statements of transhumanists about the absolute rationality and scientific nature of their ideas and ideology, researchers rightly note the mythological, religious and magical roots and components of modern transhumanist teachings. The magical worldview and transhumanism have common archetypal origins and goals. The classification of varieties of magical transhumanism in the synchronic and diachronic dimension of culture made it possible to develop a holistic typology and periodization of magical transhumanism and to develop appropriate definitions. The typology of transhumanism, which is based on the most well-known magical trends, is given in the historical and logical sequence of the emergence of these types: shamanic T., esoteric T., theurgic T., alchemical T., cabalistic T., occult T., technomagical T. All but the last type can be defined as sacred, idealistic transhumanism. Technomagical T. is a new phenomenon that emerges in the 20th century and exists at the intersection of sacred T. and secular, materialistic transhumanism. These varieties can create hybrid forms and coexist in time parallelly.

Key words: culture, transhumanism, magic, science, mythotechnoscience, archetype, classification, methodology, definition.

UDC 008:141]:168

TYPES OF MAGICAL TRANSHUMANISM : FROM SHAMANISM TO TECHNOMAGIC

Gotz Lyudmila – Ph.D in Cultural Studies, Associate Professor,
National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts, Kyiv

The aim of this paper is to classify magical transhumanism based on the most well-known magical trends, considering it in a broad cultural and historical context.

Research methodology in the field of cultural studies is based on the concepts of magic as the subconscious of technology (E. Davis), the New Magical Age (L. Ionin), and transgressiveness (M. Foucault, M. Blanchot).

Results. The typology of transhumanism, which is based on the most well-known magical trends, is given in the historical and logical sequence of the emergence of these types: shamanic T., esoteric T., theurgic T., alchemical T., cabalistic T., occult T., technomagical T. All but the last type can be defined as sacred, idealistic transhumanism. Technomagical T. is a new phenomenon that emerges in the 20 th century and exists at the intersection of sacred T. and secular, materialistic transhumanism. These varieties can create hybrid forms and coexist in time parallelly.

Novelty of the work is that for the first time in the culturological discourse a typology of magical transhumanism was produced.

The practical significance. The classification of varieties of magical transhumanism in the synchronic and diachronic dimension of culture made it possible to develop a holistic typology and periodization of magical transhumanism and to develop appropriate definitions.

Key words: culture, transhumanism, magic, science, mythotechnoscience, archetype, classification, methodology, definition.

Надійшла до редакції 23.02.2022 р.

УДК 375.0.447

МІФ ТА МІФОПОЕТИКА ЯК ТИП ЛЮДСЬКОГО СПРИЙНЯТТЯ

Гоцалюк Алла Анатоліївна – доктор філософських наук, професор,
професор кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
<http://orcid.org/0000-0002-2120-3232>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi40.539>
goz_pravo@ukr.net

Актуальність теми пояснюється констатацією латентного вияву міфу в культурі, його атрибутивне й навіть імперативне значення для культури. Тип міфу, що лежить в основі деякої культури чи певного світосприйняття, відповідним чином структурує світ, задаючи специфічну «сітку бачення», фактично обумовлюючи уявлення про принципи причинності, простору, часу, типи класифікації, способи ідентифікації в межах конкретно-історичного світосприйняття. *Встановлено*, що міфопоетичне світосприйняття володіє власною специфікою побудови образів і саме цей тип світосприйняття виявляється найбільш придатним для історичних періодів, коли суспільство перебуває в точках біфуркації. *Визначено*, що міфопоетика як певний тип міфу для свого функціонування потребує певного